

Список використаної літератури:

1. Душек М.О. Зміст та сутність громадянського виховання у сучасних умовах українського державотворення / М.О. Душек // Людинознавчі студії: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка – Дрогобич: Вимір, 2005. – №11. – С. 14 – 24.
2. Гурій М. О. Громадянське виховання старшокласників у великій Британії : Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / М.О Гурій. – Дрогобич, 2008. – 19 с.
3. Лапшин С.А. Організація національно-патріотичного виховання студентів як чинник національної безпеки України / С. А. Лапшин // Використання соціологічних методів у процесі дослідження питання патріотизму: Матеріали «круглого столу» студентів факультету іноземних мов. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – С.4-7.
4. Руденко Ю. Д. Український патріотизм: політична освіта і виховання зростаючих поколінь / Ю.Д. Руденко // Освіта. – № 43. – К., 2014. – С. 9.
5. Сьомін С. В. Патріотичне виховання молоді як невід'ємна складова системи забезпечення національної безпеки України / С.В. Сьомін // Національна безпека. – №34. – К.: НІСД, 2015. — с. 17.

Панова Д.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ ТА ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ США

У статті проаналізовано особливості державного устрою та форми державного правління США.

Ключові слова: форми державного правління, форми державного устрою, політична система.

Американська революція 1775-1783 рр. почалася як національно-визвольний рух, що переріс у війну за незалежність, але в міру розвитку подій у ній все більше проявлялися соціальні, класові протиріччя; у результаті наростаючого розколу в американському суспільстві війна за незалежність одночасно ставала громадянською війною. Ряд представників експлуататорських верств, що примкнули до національно-визвольного руху, відхитнувся від нього, зрозумівши, що незалежність і демократія йдуть нога в ногу. Саме з цих визначальних для США подій можна починати відлік формування їх державного устрою, що навіть і сьогодні слугує прикладом для багатьох демократичних держав світу. [1,54-56]

Україна є державою, що здійснює перехід від тоталітаризму до демократії. Можливості нашої країни відрізняються від тих, які мали Сполучені Штати під час розвитку їх демократії; але існують речі, які потрібно здійснити у будь-якій країні для того, щоб мати демократичний устрій. Саме в цьому і полягає актуальність роботи.

Особливості державного устрою Сполучених Штатів Америки досліджували такі вчені-політологи та історики, як: Аптекер Г.О. Севостьянова О.А, Андрєєва Г.Н., Андрєєва І.О., Будагова А.Ш., Слезкін І.Ю. Фурсенко О.О. та ін. Проте загальний огляд досліджень, присвячених вивченню становленню державного устрою США та особливостей державного устрою свідчить про недостатнє висвітлення даної тематики у науковій літературі.

Практична цінність роботи полягає в узагальненні знань державного устрою США та його особливостей.

За формою державного устрою США - федерація. Країна складається з 50 штатів та федерального округу Колумбія. Конституція містить чіткий перелік питань, віднесених до компетенції центральної влади. Питання, не включені в цей перелік, штати правомочні вирішувати самостійно. Розвиток американської федералізму постійно характеризується боротьбою двох тенденцій: з одного боку, відбувається розширення компетенції центральній владі, з іншого - посилення влади штатів. У ХХ ст. сильніше стала проявлятися перша тенденція. [3,23-26]

Конституція США прийнята у 1787 р. Це одна з найстарших нині чинних конституцій і одна з найбільш "жорстких": за 200 років до неї було внесено всього 27 поправок, 10 з яких, так звані Білль про права, вступили в силу в 1791 р. У протизагу юридичної конституції існує, за висловом американських теоретиків, "жива конституція". Іншими словами, Конституція 1787 р. діє в даний час із численними доповненнями у виді судових прецедентів, законів Конгресу, актів Президента. [2,25-26]

За формою правління США - президентська республіка. Федеральна конституція встановлює принцип "поділу влади" - законодавча влада належить Конгресу, исполнительная - Президенту, судова Верховному та інших судів.

Вищий орган державної влади - Конгресу складається з 2 палат Палати представників і Сенату. Палата представників, до складу якої входить 435 членів, обирається шляхом прямих виборів за мажоритарною системою відносною більшості. Депутати, що представляють інтереси населення всієї країни, обираються на 2 роки. Сенат - палата, яка виражає інтереси штатів, обирається по тій же системі на 6 років з оновленням 1 / 3 складу кожні 2 роки. У ній 100 чоловік - по 2 від кожного штата, незалежно від чисельності його населення. У Палаті представників головує спікер, що обирається з числа її депутатів, у Сенаті - Віце-президент США. Спікер є представником партії, яка має більшість місць в парламенті. Один раз на рік збирається Конгрес на чергову сесію [1,44-46]. Президент може, крім того, скликати надзвичайні сесії. Конгрес сам призначає терміни перерви в роботі і закінчення сесії. Палати, як правило, здійснюють свої засідання окремо. Однак основна діяльність Конгресу здійснюється не на пленарному засіданні палати, а в різноманітних комітетах, утворюваних обома палатами. Так, у комітетах проходить більша частина законодавчої роботи. В даний час у Конгресі є приблизно 60 комітетів. Серед них є постійні комітети, які займаються строго визначеними питаннями, віднесеними до їх відання, і спеціальні комітети, що створюються для вивчення конкретної проблеми. Компетенція Конгресу визначена Конституцією. Відповідно до розд.8 ст.1 Конгрес має право встановлювати різні мита, податки, збори, дбати про спільну оборону і добробут США. Крім того, кожна палата має наданими тільки їй повноваженнями. Наприклад, Палата представників наділена правом порушувати обвинувачення проти федеральних цивільних посадових осіб (імпічмент), а Сенат - правом вирішувати питання

про винність в порядку імпічменту. Крім того, Сенат затверджує вищих посадових осіб, призначених президентом, схвалює укладені нею міжнародні договори. Однак в основній сфері діяльності - законодавчої - палати володіють рівними правами. [4,89-103]

Законодавча діяльність Конгресу проходить три стадії. На перший законопроект вноситься на розгляд в палату і визначається комітет, якому він буде переданий. Фактично у комітетах вирішується доля законопроекту: він може бути відхилений, суттєво змінений. Друге читання означає обговорення білля у палатах, коли депутати можуть вносити зміни та доповнення. Нарешті, третє читання - це голосування по законопроекту. У разі відхилення білля однієї з палат складається "погоджувальну комітет" з обох палат представників, який повинен виробити спільну думку. Після схвалення білля обома палатами він надсилається Президентові для затвердження.

Президент США обирається строком на 4 року шляхом непрямих виборів (виборці вибирають виборців, а вони - Президента). Конституція передбачає, що обраним вважається той кандидат, який отримує абсолютну більшість голосів виборців. Якщо жоден кандидат не отримує запланованої більшості, Палата представників обирає Президента з 3 кандидатів, що одержали найбільшу кількість голосів. Ніхто не може займати президентський пост більше 2 раз. Компетенція Президента, яка зосереджує в своїх руках повноваження глави держави і глави уряду, надзвичайно велика. В даний час спостерігається тенденція до розширення його фактичного обсягу повноважень [5,61-63].

Президент бере безпосередню участь у законодавчому процесі. Всі прийняті Конгресом білли надсилаються на затвердження Президенту: протягом 10 днів вона повинна або підписати законопроект, або повернути його Конгресу зі своїми запереченнями. Конгрес може подолати президентське вето, повторно схваливши білль в кожній палаті більшістю в 2 / 3 голосів. Використовуючи своє право надавати Конгресу різного роду інформацію (про положення федерації, про економіку, про бюджет), Президент формулює в своїх посланнях конкретні законодавчі пропозиції і законопроекти. Таким своєрідним чином він здійснює законодавчу ініціативу. Велика кількість підзаконних актів президент видає самостійно, причому їх частина за своїм значенням прирівнюється до законів, виданим Конгресом. Крім нормотворчої діяльності один з найбільш важливих функцій Президента - призначення на найвищі державні посади, яке він виробляє "за порадою і за згодою" Сенату. Досить великі повноваження Президента у сфері зовнішньої політики. Він призначає і відкликає послів та інших повноважних представників і консулів, має право укладати міжнародні договори, що Сенат повинен схвалити, і виконавчі угоди, для яких схвалення Сенату не потрібно. Президент стоїть на чолі величезного зовнішньополітичного апарату, що дає йому можливість самостійно, без участі влади законодавчої, вирішувати багато міжнародні питання [2,47-52].

Президент не підзвітний ніяким органам і може бути звільнений з посади в порядку імпічменту, якщо він буде визнаний винним у зраді чи іншому

тяжкому злочині або провині. Президент є також главою уряду - Кабінету. Посади прем'єр-міністра в США не існує. Кабінет складається з міністрів, які призначаються Президентом "за порадою і за згодою" Сенату, і тих посадових осіб, яких Президент сам включає в Кабінет. Кабінет цілком підпорядкований Президенту і виконує при ньому роль дорадчого органу. Компетенція Кабінету точно встановити неможливо, оскільки в Конституції про нього не сказано. На засіданнях Кабінету, які проводяться під головуванням Президента, вирішуються найбільш важливі питання державного життя. Велику роль в управлінні державою грають разом з міністерствами відомства центральні - Раду національної безпеки, Відомство з управління бюджетом, Рада з економічної політики та ін Ці відомства, що утворюють виконавчий апарат при Президентові, йому дають різного роду рекомендації з питань, що належать до їх компетенції. Члени Кабінету не підзвітні Конгресу.

Кожен штат має свою конституцію, свої законодавчі органи двопалатні (у штаті Небраска - однопалатний) легіслатури, свою виконавчу владу, на чолі якої стоїть обирається населенням губернатор, нарешті, свою судову систему.

Отже, США стали першою країною, яка здійснила на практиці поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову. Це було важливим кроком на шляху до створення правової держави. Сполучені Штати Америки — це найстаріша федерація у світі. Це президентська республіка й репрезентативна демократія. Керівництво регулюється системою стримувань і противаг, яка визначена конституцією Сполучених Штатів. Остання служить найвищим офіційним документом країни. Автори конституції, розробленої в 1787 році, хотіли добитися, щоб жодна людина, жодна група людей не мала б занадто багато повноважень, тому вони вдалися до ступеневої системи влади. В американській федеральній системі громадяни країни, як правило, підкорюються трьом рівням влади: федеральній, штатній і місцевій.

Список використаної літератури :

1. Иванян Э. А. История США: Пособие для вузов. — М.: Дрофа, 2004. — С. 576
2. Конституція США // Каррі Д.П. Конституція Сполучених Штатів Америки: Посібник для всіх / Пер. з англ. О.М. Мокровольського. — К.: Веселка, 1993.
3. Лапшин С.А. Політологія Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.
4. Макинерни, Дэниел США. История одной страны. A TRAVELLER'S HISTORY OF THE USA. — К.: Эксмо, 2009.
5. Осмоловський, С.О. Всесвітня історія: підруч. / С.О. Осмоловський, Т.В. Ладиченко. — К. : Генеза, 2009.
6. Согрин В.В. Политическая история США. XVII - XX вв.; М. Издательство "Весь Мир", 2001.